

Svahken sijte v/ Jon Anders Mortensson
Valdalsfjellet 588
2443 DREVSJØ

Trondheim, 14.04.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/4467

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Avslag på søknad om forebyggende uttak av bjørn - rovviltregion 5 - Svahken sijte

Vi viser til søknaden datert 8. april 2021, oversendt til oss 9. april, vårt foreløpige svar 10. april, og henvendelse fra dere 12. april.

1. Vedtak

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, avslår Miljødirektoratet søknad om skadefelling av bjørn fra Svahken sijte.

2. Kort om bakgrunnen for saken

Det er innmeldt sporfunn fra bjørn, innenfor Svahken sijte sine beiteområder siden tidlig i mars 2021. Statens Naturoppsyn har ved flere anledninger vært ute og verifisert sporfunn av bjørn innenfor distriktet både i mars og april 2021. Det er registrert sporfunn av to ulike bjørner innenfor reinbeitedistriktet.

Det pågår et forskningsprosjekt i tilstøtende reinbeitedistrikt på svensk side, Idre Sameby. Prosjektet har til formål å samle informasjon om hvor store tap bjørn medfører på tamrein når de oppholder seg i kalvingsområdene under kalvingen. Metoden er at bjørnene merkes med radiosendere og følges tett når de oppholder seg inne i kalvingsområdene til Idre Sameby. NINA som er ansvarlig for prosjektet har på forespørsel fra Miljødirektoratet 10. april 2021 bekreftet at de to bjørnene det er verifisert sporfunn av innenfor Svahken sijte i vår, med stor sannsynlighet er sammenfallende med individer som er forskningsmerket. Bjørnene benyttet arealer i både Norge og Sverige også i 2020.

Svahken sijte har i søknaden anmodet om at Miljødirektoratet straks fjerner bjørner som finnes i kalvingsområdene for rein i distriktet. Svahken legger videre til grunn at oppdraget utføres av offentlige myndighet.

Det er foreløpig ikke påvist noen skade påført av bjørn på tamrein eller bufe i Engerdal kommune til denne tid i 2021. En skade påført på en åring ble innmeldt som mulig bjørneskade 10. april.

Denne er undersøkt av Statens Naturoppsyn 11. april, og konklusjonen etter undersøkelsen er satt til skade forårsaket av jerv, dokumentert.

3. Miljødirektoratets vurderinger

Naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen setter de overordnede rammebetingelsene for uttak av rovvilt, og Stortinget har i rovviltforliket i 2011 presisert at norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av disse bestemmelsene. Bernkonvensjonens artikkel 9 er sentral hva gjelder adgang til uttak av rovvilt for å beskytte bestemte interesser. Bestemmelsene fra konvensjonen er gjennomført i naturmangfoldloven § 18, som slår fast at det ved forskrift eller enkeltvedtak kan tillates uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk bl.a. for å avverge skade på husdyr og tamrein, eller for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning. Vedtak om uttak kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen i den geografisk differensierte rovviltforvaltningen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller mellom forvaltningsområder for rovvilt og prioriterte beiteområder. Det skal praktiseres en høyere terskel for tillatelse til uttak av rovvilt innenfor forvaltningsområdene, versus områdene som er avsatt som beiteprioriterte. Svahken sijte sine områder er i beiteprioritert område. Videre er det et politisk mål at reguleringen av rovviltbestandenes vekst og utbredelse i størst mulig grad skjer igjennom lisensfelling.

Rovviltnemda i rovviltregion 5 vedtok, 20. april 2020, en kvote for betinget skadefelling og lisensfelling av brunbjørn i 2020. Kvoten ble satt til tre dyr, som kunne felles på betinget skadefelling i perioden fra og med 1. juni 2020, videre kunne eventuelt gjenværende kvote 21. august, bli tilgjengelig for lisensfelling. Tre bjørner ble felt på skadefelling i Tynset, Tolga og Rendalen etter vedtak om iverksetting av skadefelling fra Statsforvalteren i Innlandet. Den siste av bjørnene ble felt 19. august, og det ble følgelig ingen lisensfelling i region 5 i 2020, og følgelig var det heller ingen gjenværende kvote etter endt lisensfelling av bjørn for regionen høsten 2020.

Skadefelling er et virkemiddel som kan iverksettes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon, og dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Et element for iverksetting av en skadefelling er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises tatt av bjørn, og at skadene ser ut til å kunne fortsette. Dersom det er sannsynlig at skadene vil vedvare og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis. Fellingstillatelsene på bjørn i region 5 som ble iverksatt av Statsforvalteren i Innlandet i 2020 ble alle gitt etter at det var påvist skader av bjørn. Statsforvalteren gav også en tillatelse til skadefelling av bjørn, etter at det var påvist to skader på tamrein i Svahken i juni 2020. Sistnevnte ble ikke effektivert, men det ble ikke påvist flere skader.

Søknaden om skadefelling er begrunnet ut fra forebyggende hensyn med henvisning til skadepotensialet som bjørn har ved å oppholde seg i kalvingsområdene. Slik denne situasjonen er per i dag er det ikke påviste skader på tamrein i området. I særskilte tilfeller kan skadehistorikken og skadepotensialet være så omfattende og sannsynlig, at uttak uten direkte forutgående skade kan vurderes. Det må da være en viss nærhet i tid til skadene potensielt kan

oppstå. Det ble påvist to skader på tamrein forårsaket av bjørn i reinbeitedistriktet i løpet av 2020, begge registrert 15. juni.

Miljødirektoratet har vurdert at det på nåværende tidspunkt enda er noe tid til kalvingen starter. Det er kjent at bjørnene som er registrert er merket med forskningssendere og at de forrige sesong benyttet arealer i begge land. Det er slik vi ser det på nåværende tidspunkt usikkert om observerte individ vil oppholde seg i området i kalvingstiden. Og vi finner ikke grunnlag for å iverksette skadefelling, kun basert på potensialet for fremtidig skader.

Etter en samlet vurdering finner Miljødirektoratet ikke grunnlag for å iverksette skadefelling av bjørn i det aktuelle området på nåværende tidspunkt.

4. Klagerett

Du/dere og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven kap. VI. Fristen for å klage er tre uker fra du/dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Kjell Vidar Seljevoll
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Statsforvalteren i Trøndelag / Trööndelagen fylhkenålma	Postboks 2600	7734	Steinkjer
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Rovviltnemnda i region 5	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Engerdal kommune	Engerdalsveien	2440	Engerdal
	1794		

